

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Yrittäjyys ja innovaatiotoiminta ammattillisessa koulutuksessa ja korkeakouluissa (Yrtti-arviointi)

**Ammatilliseen koulutukseen suunnatun
opiskelijakyselyn tuloksia**

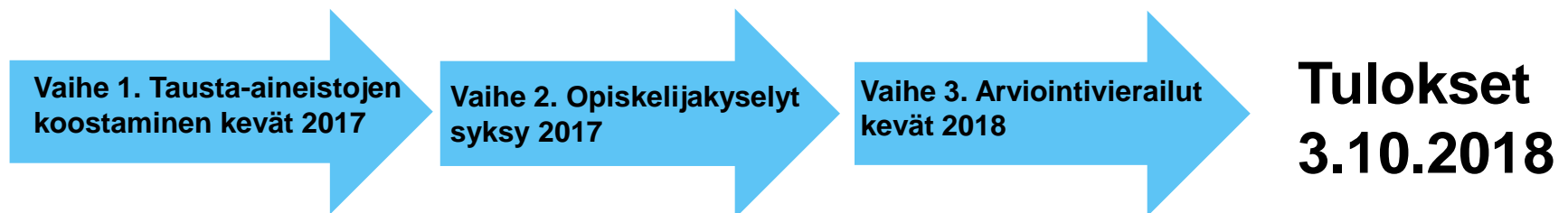
Juha Vettenniemi ja Raisa Hievanen
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus

Yritti-arvioinnin tavoitteet

- Yritti-arvioinnissa arvioidaan edistääkö ammatillinen koulutus ja korkeakoulutus yrittäjyyttä ja miten yrittäjyyttä voitaisiin edistää.
- Tiedon lisäksi luodaan keskustelumahdollisuuksia yhteisen ymmärryksen lisäämiseksi ja vuorovaikutuksen parantamiseksi eri toimijatasojen ja toimijoiden välillä.
- Sipilän hallituksen tavoitteena on yritysten ja yrittäjyyden vahvistaminen sekä koulutuksen työelämävastaavuuden lisääminen ja koulutuksen ja työelämän lähentäminen toisiinsa.

Yrittäjyys ammatillisessa koulutuksessa opiskelijoiden kokemana

- Tässä raportissa esitetään tiiviisti opiskelijoiden kokemuksia siitä miten yrittäjyyttä edistetään ammatillisessa koulutuksessa ja miten he kokevat oppineensa yrittäjyyttä.
- Opiskelijoille ja tutkinnon suorittajille suunnatut kyselyt toteutettiin syksyllä 2017. Keväällä 2018 syvennetään kyselyjen tuloksia haastatteleamalla opiskelijoita, opettajia ja koulutuksen järjestäjien johdon edustajia. Yrtti-arvioinnin tulokset julkaistaan 3.10.2018.

Käsitteiden määrittelyä

- *Yrittäjyys* on laaja käsite, joka on arvioinnissa jaettu kahteen osaan: ulkoinen yrittäjyys ja sisäinen yrittäjyys.
- Arvioinnissa *yritystoiminnalla* viitataan *ulkoiseen yrittäjyyteen*. Ammatillisen koulutuksen kykyä opettaa yritystoimintaa arvioidaan opetuksessa käytettyjen menetelmien, opiskelijoiden oppimisen kokemuksen ja opiskelijoiden yrittäjyysinnon kehittymisen kautta.
- Arvioinnissa *yleisillä työelämävalmiuksilla* viitataan *sisäiseen yrittäjyyteen*. Ammatillisen koulutuksen *kykyä tuottaa yleisiä työelämävalmiuksia arvioidaan opiskelijan yrittäjyysominaisuuksien* (sosiaaliset taidot, valmius tehdä töitä tavoitteeseen pääsemiseksi, kyky itsenäiseen työskentelyyn, taito toimia ryhmässä ja taito hyödyntää ohjausta) *oppimisen kokemuksen, ammatillisen koulutuksen vaatiman työnteon määrän ja poissaolojen kautta*.
- *Opiskelijalla* viitataan ammatillisessa peruskoulutuksessa opiskeleviin (vanha lainsäädäntö).
- *Tutkinnon suorittajalla* viitataan näyttötutkintona ammatillista tutkintoa suorittaviin (vanha lainsäädäntö).

Opiskelijakyselyn toteuttaminen ja kohderyhmä

- Kohderyhmänä perustutkinnon, ammattitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon suorittajat
- Kyselyt toteutettiin suomeksi ja ruotsiksi
- Kyselyssä oli kaksi versiota: ammatillinen peruskoulutus ja näyttötutkintona suoritettava ammatillinen tutkinto
 - Kyselyt tehtiin lokakuussa 2017, jolloin ammatillista peruskoulutusta ja näyttötutkintona suoritettavaa ammatillista koulutusta säätelivät erilliset lait
- Kyselyjen tulokset esitetään yhtenä kokonaisuutena

	Ammatillinen peruskoulutus	Näyttötutkintona suoritettava ammatillinen tutkinto
Vastaajia yhteensä	7818	2810
Miehiä	3922	861
Naisia	3769	1939
Muuta sukupuolta	121	10
Suomenkielisten järjestäjien vastaajia	7449	1848
Ruotsinkielisten järjestäjien vastaajia	348	81
Järjestäjien lukumäärä	78	84

YRITYSTOIMINNAN OPETTAMINEN

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

YRTTI

Yritystoiminnan opettaminen on pääasiassa tehtävien ja ryhmä- ja projektitöiden tekoa

- Opiskelijoiden ja tutkinnon suorittajien mukaan yrittäjyyden opetuksessa oli käytössä useimmin vain yksi opetusmenetelmä kerrallaan.
- Yrittäjyysopintoja suoritettiin pääasiassa joko tehtävillä tai ryhmä- ja projektitöillä.
 - Tutkinnon suorittajien mukaan tehtävien tekeminen oli selvästi käytetyin menetelmä. Opiskelijoiden mukaan ryhmä- ja projektitöiden tekeminen oli käytetyin menetelmä ja tehtävien tekeminen oli lähes yhtä paljon käytetty menetelmä.
 - Opiskelijat ja tutkinnon suorittajat kokivat tehtävät ja ryhmä- ja projektityöt mielekkäiksi tavoiksi opiskella yrittäjyyttä.

Yritystoiminnassa tarvittavien tietojen oppiminen ja innon kehittyminen

- Yrittäjyysopintoja suorittaneet opiskelijat ja tutkinnon suorittajat kokivat oppineensa yritystoiminnassa tarvittavia tietoja keskimäärin jonkin verran.
 - Niitä koettiin opittavan merkittävästi vähemmän kuin ammattitaitoja.
 - Nykyisten opintojen aloitusvuosi ei vaikuttanut siihen, paljonko opiskelijat kokivat oppineensa yritystoiminnassa tarvittavia tietoja.
- Yrittäjyysopintoja suorittaneiden opiskelijoiden ja tutkinnon suorittajien innossa aloittaa yritystoiminta tai osallistua yritystoimintaan oli merkittävä ero opiskelijoiden ja tutkinnon suorittajien välillä.
 - Opiskelijoista noin 30 prosentilla into aloittaa yritystoiminta tai osallistua yritystoimintaan on lisääntynyt nykyisten opintojen aikana. Vastaava luku tutkinnon suorittajilla oli 45 prosenttia.
 - Nykyisten opintojen aloittamisvuosi ei vaikuttanut siihen, kuinka opiskelijat ja tutkinnon suorittajat kokivat innon aloittaa yritystoiminta tai osallistua yritystoimintaan kehittyneen.

Miten yritystoiminnassa tarvittavien tietojen oppimista ja intoa voitaisiin lisätä?

- Koulutuksen järjestäjän yrittäjyyteen kannustavalla toimintakulttuurilla oli myönteinen vaikutus yritystoiminnassa tarvittavien tietojen oppimiseen ja intoon aloittaa yritystoiminta tai osallistua yritystoimintaan
- Monipuolisella opetusmenetelmien käytöllä oli myönteinen vaikutus yritystoiminnassa tarvittavien tietojen oppimiseen ja intoon aloittaa yritystoiminta tai osallistua yritystoimintaan.
 - Opiskelijat kokivat oppivansa parhaiten, kun käytössä oli useita menetelmiä.
 - Eri menetelmäpainotuksista opiskelijat kokivat oppivansa yritystoiminnassa tarvittavia tietoja parhaiten yritysysteistyöpainotteisilla menetelmillä.

TOIMINTAKULTTUURI YLEISTEN TYÖELÄMÄVALMIUKSIEN KEHITTÄJÄNÄ

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

YRTTI

Yrittäjyysominaisuuksien oppiminen

- Yrittäjyysominaisuudet: sosiaaliset taidot, valmius tehdä töitä tavoitteeseen pääsemiseksi, kyky itsenäiseen työskentelyyn, taito toimia ryhmässä ja taito hyödyntää ohjausta
- Yrittäjyysominaisuudet ovat keskeinen osa yleisiä työelämävalmiuksia.
- Opiskelijat ja tutkinnon suorittajat kokivat oppineen nykyisten opintojen aikana yrittäjyysominaisuuksia jonkin verran.
 - Nykyisten opintojen aloitusvuosi ei vaikuttanut siihen, paljonko he kokivat oppineensa yrittäjyysominaisuuksia.
 - Avovastausten mukaan opiskelijoiden ja tutkinnon suorittajien oli vaikea erotella missä ja milloin yrittäjyysominaisuuksia oli opittu.

Poissaolot ammatillisessa peruskoulutuksessa

- Poissaolot otettiin mukaan arviointiin, koska työaikojen ja sääntöjen noudattamisen kautta voidaan arvioida yrittäjämäistä asennetta, joka on keskeinen osa yleisiä työelämävalmiuksia.
- Opiskelijoista 43% vastasi olevansa viikoittain poissa ilmoittamatta poissaolosta etukäteen.
 - Opintojen aloitusvuosi vaikutti merkittävästi siihen, paljonko opiskelijat vastasivat olevansa ilmoittamatta poissa.
 - Aloitusvuosi 2017 36%
 - Aloitusvuosi 2016 41%
 - Aloitusvuosi 2015 46%
 - Muu aloitusvuosi 52%
- Avovastauksista nousi esiin, että joidenkin opiskelijoiden mielestä kursseja on mahdollista saada suoritetuksi, vaikka olisi ilmoittamatta poissa opetuksesta.

Opiskelijakyselystä esiin nousseita kysymyksiä

- Kuinka paljon voitaisiin oppia yritystoimintaa ja intoa aloittaa yritystoiminta tai osallistua yritystoimintaan lisätä, jos monipuoliset yritysysteistyötä sisältävät menetelmät olisi laajasti käytössä kaikissa oppilaitoksissa ja kaikilla opettajilla?
- Opiskelijakyselyllä ei saatu selvitettyä, miten yrittäjyysominaisuuksia opittaisiin parhaiten. Tätä täytyy selvittää lisää arvioinnin aikana.
- Poissaoloja on paljon. Arvioinnin aikana selvitetään mistä poissaolot johtuvat.

Yhteyshenkilöt

Arviointiasiantuntija Juha Vettenniemi,
juha.vettenniemi@karvi.fi / +358 29 533 5547

Arviointisuunnittelija Raisa Hievanen,
raisa.hievanen@karvi.fi / +358 29 533 5542

Lisätiedot sivulta <https://karvi.fi/event/yrittajyys-ja-innovaatiotoiminta-amatillisessa-koulutuksessa-ja-korkeakouluissa-yrtti-hanke/>

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

YRTTI